

Wielkie drogi wodne na Wschodzie

W ostatnich tygodniach władze niemieckie i rosyjskie uzgodniły wzajemnie projekty wielkiej rozbudowy dróg wodnych w Europie wschodniej, z których znaczna część ma przebiegać przez ziemie polskie. Nowe, lub dawne a obecnie przebudowane drogi mają łączyć południowo-wschodnią Rosję europejską, Morze Czarne oraz wschodnią część Morza Śródziemnego z Bałtykiem, względnie z gęstą siecią dróg wodnych śródlądowych Europy środkowej.

Projekty przewidują dwie główne drogi dla połączenia Morza Czarnego z Bałtykiem. Droga wschodnio-południowa będzie szła Dnieprem, Prypietą, Kanałem Ogińskiego, Bugiem i

wadzona przez wykonanie kilku śluz i jazów potrzebnych dla podniesienia zbyt niskiego dla żeglugi poziomu wody. Od ujścia Dunaju w dol Wistę będzie ujęła w zwężone a pogłębione koryto. Od ujścia Sany w dol przewidziana jest w wielu miejscach budowa wałów przeciwpowodziowych, ze względu na nizinny charakter terenów przez które rzeka przepływa. Również dla zabezpieczenia się przeciw powodziom oraz dla stworzenia dużych zbiorników wody, potrzebnej dla podwyższenia poziomu w rzecze w okresie letnich posuszy, przewidziano jest budowa kilkunastu (około 18-tu) zapor łączonych z sztucznymi zalewaniami dolin górskich w górnych dopływach

Środkowy bieg Dunaju. (P. W. 6984).

Wisłą do Gdańska, zaś druga, droga południowo-zachodnia będzie wiodła Dunajem, Kanałem Adolfa Hitlera i Odrą do Szczecina. Te dwie główne drogi będą ze sobą połączone dwie ma drogiami poprzecznymi, przechodzącymi przez ziemie polskie. Południowe połączenie po przecznym, to istniejąca już droga: Kanał Bydgoski, Noteć i Warta; południowo-przebiega (to Wista, od ujścia do Bugu w górę aż do Krakowa, a od Krakowa ma być wybudowany kanał bocznym, idącym mniej więcej równoległym do górnej Wisły, aż do połączenia z Kanałem Hitlera, który połączy Dunaj z Odrą. Projekty podobnego kanału krakowskiego były opracowywane jeszcze przez władze austriackie i na południe od Krakowa można do dzisiaj oglądać ślady rozpoczętej, a zarzuconej budowy.

Ta sieć dróg wodnych ma być na wschodzie rozszerzona przez wybudowanie 80 km. długiego kanału łączącego Wolgę z Donem na południe od Stalingradu; ten kanał będzie pierwszym połączeniem zamkniętego dotychczas Morza Kaspijskiego z innymi morzami świata. Rozbudowę sieci na zachód będzie polegać na wybudowaniu kanału Szczecińskiego. Berlin.

Jak widzimy, powyższe plany obejmują usławnienie dla wielkiej żegludze śródlądowej całego biegu rzeki Wisły od Krakowa w dol. Na pierwszym odcinku od Krakowa do ujścia Dunaju regulacja rzeki będzie przepro-

Wisły. Budowa zapory w Rożnowie jest na ukończeniu.

Te nowe szlaki transportowe skrócą prawie o 75% dotychczasową drogę wodną z Kanału Suezkiego do portów bałtyckich. Droga z Gdańska do Morza Czarnego będzie załadunek przekraczała 2.500 km., podczas gdy dotychczasowe połączenie tych punktów drogą wodną dookoła całej Europy przekraczało 20.000 km. Dla Europy środkowej będą te drogi znacznym zbliżeniem bogactw południowej Rosji, a więc nafty, rudy, zboża i soli, których kosztowny transport kolejowy jest bardzo utrudniony z powodu większej szerokości toru kolejowego w Rosji.

Wszystkie odcinki projektowanych dróg mają być dostępne dla ok. 1000 tonowców, a więc zabierających jednorożowładunek, dla którego przewidzienia potrzeba użyć dwóch pociągów, z których każdy składa się z 25 wagonów 20-tonowych.

Źródła niemieckie zapewniają o majowym niebawem nastąpić przystąpieniu do realizacji tych projektów. Czytającemu te wiadomości przychodzi miłomowi na myśl historia budowy słynnego kanału łączącego Bałtyk z Morzem Białym, dla wykonania którego GPU spędziło ze swoich obozów ponad 600 tysięcy więźniów, z których kilkanaście tysięcy zmarło w czasie tej budowy z mrozu, choroby i wycieńczenia.

J. R.

W kilku wierszach

Vichy. — Hość sprzedaży jodyny — na użytek domowy — ograniczono z 60 do 15 gramów, bez recepty lekarskiej.

Bordeaux. — Na zlecenie prefektury, policja dokonała rewizji w mieszkaniach agitatorów oraz zaareztowała 158 propagatorów komunistycznych.

Poznań. — Powiększenie obszaru Lasów na terenie „Warthe-gau” planują Niemcy. Powiększenie terenów leśnych ma nastąpić nie tylko ze względu na gospodarkę drzewną, ale też ze względów klimatycznych. Lasy mają być zasadzone w okolicach Poznania, Inowrocławia i Łodzi. Łączenie ma przycyć „Warthe-gau” 44 tys. hektarów lasów.

Saint-Omer. — Pazar zniszczył doszczętnie historyczny zamek Sept Fontaines w Ardes, koło Saint-Omer. Szkoły sięgają kilku milionów.

Białogród. — W Zagrzebie odbywa się wystawa malarska, złożona z obrazów, rysunków i szkiców największych artystów francuskich.

Golochów. — Pałac k. Czartoryskich w Goluchowie przebudowany został na sanatorium dla rannych żołnierzy niemieckich, powracających do zdrowia po kuracji szpitalnej.

Jarocin. — Inauguracja wzorowej wioski niemieckiej w Poniażu pod Jarocinem odbyła się w tych dniach w obecności ministra skarbu Rzeszy Schwebra, Krosigka i gauleitera Greisera. Wioska składa się z 13 zagrod.

Chalon. — 29-letni robotnik p. M. Borey, zatrudniony w fabryce puszek metalowych, został porwany przez pas transmisyjny i odniósł ciężkie poranienia w ręce i w głowę.

Narady p. Sobolewa w Bułgarii

Sofia. — Prasa bułgarska przywiązuje wielką wagę do rozmów, jakie p. Sobolew odbył w Sofii z osobistościami bułgarskimi. P. Sobolew konferował z pp. Filow i Popow i był przyjęty przez króla Borysa.

Dzienniki bułgarskie umieszczają na pierwszej stronie fotografie pp. Sobolewa i Lawrentiewa — ambasadora Rosji Sowieckiej w Bułgarii.

Moskwa. — Dzienniki moskiewskie umieszczają na widocznym miejscu informacje, dotyczące przejazdu przez Sofię, p. Sobolewa, prezesa delegacji sowieckiej w komisji Dunajskiej.

W komentarzach swoich dzienników sowieckie podkreślają, że w Bułgarii przywiązuje wielką

wagę do wizyty, jaką złożył p. Sobolew królowi Borysowi.

Z drugiej strony, gazety moskiewskie zamieszczają informacje, dotyczące podróży do Sofii p. Dragomiroff, bułgarskiego ambasadora w Berlinie.

MILIARD FRANKÓW NA OBRONĘ KRAJOWĄ W BUŁGARII

Sofia. — General Deskaloff, minister wojny, złożył projekt ustawy, otwierający rządowi dodatkowe kredyty w sumie miliard franków na wydatki wojskowe. „Kredyty te — oświadczył general Deskaloff — są potrzebne ze względu na naprężoną sytuację międzynarodową i niebezpieczeństwo dla obrony kraju”.

Senator amerykański zwiedzi Europę

Waszyngton. — Senator Georges, nowy prezes amerykańskiej komisji senackiej dla spraw zagranicznych, ma zamiar odbyć podróż informacyjną po wszystkich krajach wojujących w Europie, aby się naocznie przekonać o prawdziwej sytuacji europejskiej.

Prezydent Roosevelt odbył w

Białym Domu długą naradę z gen. Georges.

Po naradzie tej p. Georges oświadczył, że zwoła komisję spraw zagranicznych w celu omówienia propozycji poprawki do ustawy Johnsona i Neutrality Act, złożoną przez senatora King.

Operacje wojenne

Dalsze naloty na Bristol Bombardowanie Berlina i Turynu

Rzym:

Normalne wywiady patroli

Ateny:

Dalsze postępy wojsk greckich

KOMUNIKATY NIEMIECKIE...

Berlin. — Lotnictwo niemieckie bombardowało gwałtownie — po raz trzeci — miasto i port Bristol. Pozytym bombowce niemieckie podпалиły bombami pomocniczy cmentarz brytyjski u ujścia Tamizy. Drugi podobny okrąg został trafiony w zachodniej części cmentarza La Manche.

Niepogoda przeszkodziła w kolejnym nalotom na Anglię, jednakże zrzucono bomby na Avonmouth.

Dalszość działań niemieckie ostrzeliwały koncentracje sił wojsk nieprzyjacielskich koło Dover.

Samoloty brytyjskie rzuciły bomby w kilku miejscach Rzeszy, przewym uszkodzono parę domów. Są też zabici i ranni.

KOMUNIKATY BRYTYJSKIE...

London. — Lotnictwo niemieckie dokonało kilku ataków na Anglię, ale w mniejszych, niż do tej pory.

R.A.F. bombardowała szereg obiektów wojskowych w Rzeszy, Holandii, Belgii i Francji. Rzucono także bomby zapalne i wybuchowe na Berlin i Kilonię, wywołując wybuchy i pożary.

Inne ataki brytyjskie były skierowane na porty w Rotterdamie, Flessingue, Antwerpii, Calais, Boulogne-sur-Mer, Lorient i na szereg lotnisk niemieckich w krajach okupowanych. Szczególnie silny atak został skierowany na Turyn (Italia), gdzie po raz drugi (od 5 dni) bombardowano arsenał królewski.

Admiralitet donosi, iż siły brytyjskie zaatakowały na wschodnich wodach Morza Śródziemnego eskadry włoskie, które przeciwnie się do późnej nocy. O wyniku niema dotąd wiadomości.

Sily włoskie składały się z 2 pancerników oraz szeregu krążowników i ścigaczy.

Wodnośladowe brytyjskie zatopili dwa statki niemieckie, służące do przewożenia paliwa. Jeden z nich liczył 7.600 ton pojemności.

KOMUNIKATY GRECKIE...

Ateny. — Postępowanie wojsk greckich na terytorium albańskim trwa w dalszym ciągu pomyślnie. W okręgu Korczy, poza sprzętem wojennym, zabrano też 6 samolotów włoskich.

Lotnictwo nieprzyjacielskie było bardzo ruchliwe i bombardowało około 10 wsi w Epirze i szereg obiektów niewojskowych na wyspach Korfu i Cefalonii. Kilka kościołów zostało uszkodzonych.

Lotnicy greccy i angielscy atakowali ustępujące oddziały włoskie w El Bassan, o 30 km. od Tirany, wyrządzając znaczne spustoszenia. Inne ataki były skierowane na Argirokastro i Telene oraz na bazy włoskie w Tarento i Bari. Wszystkie samoloty wróciły całe z tych nalotów.

KOMUNIKATY WŁOSKIE...

Rzym. — Samoloty nieprzyjacielskie ukazały się nad północną Italią rzucając bomby za palające na Turyn i niszcząc kilka budynków w centrum miasta i na przedmieściach. Większość bomb spadła na pastwiska. Jest kilku rannych i zabitych.

Podczas nalotu na Aleksandrię, lotnisk włoscy uszkodzili 6 okrętów wojennych oraz warzaty kompanii Suez.

Na froncie greckim — normalne operacje wywiadowcze patroli. Lotnictwo włoskie dalej atakowało wojska i linie nieprzyjacielskie pod Ferraty, Elvina, Erseka, Minina, Janina, Carriana i t. p.

Atak lotniczy na Valone został odparty. Niema szkód, ani strat w ludziach.

Posiedzenie Rady Ministrów

Vichy. — Popołudniu zebrała się Rada Ministrów w hotelu du Parc, pod przewodnictwem p. Marszałka Francji — Szefa Państwa.

Posiedzenie było poświęcone załatwianiu spraw bieżących.

RZESZA NIEMA ZAMIARU WYSUWAĆ NOWYCH PROPOZYCJI POKOJOWYCH

Berlin. — Stosownie do informacji, jakie się ukazały w pewnych dziennikach amerykańskich w sprawie zamiaru wysuwnienia nowych propozycji pokojowych, agencja D. N. B. oświadcza, że pogłoski te są pozbawione wszelkich podstaw.

W RUMUNSKIM OKREGU NAFTOWYM ARESZTOWANO 38 CUDZOZIEMCÓW

Bukareszt. — Władze rumuńskie postanowiły usunąć z okolic naftowych wszystkich podejrzanych cudzoziemców. Aresztowano 38 obcokrajowców (niemal wyłącznie żydów) z czego 4 wysiedlono z kraju, a resztę osadzono w obozie koncentracyjnym.

NOWY PRZELOT OBCYCH SAMOLOTÓW NAD SZWAJCARIĄ

Berno. — Sztab generalny armii szwajcarskiej komunikuje, iż w nocy z 26 na 27 b. m. nad Szwajcarię zachodnią przelatywały kilka obcych samolotów, które przekroczyły granicę od strony Jura.

Samoloty te były ostrzeliwane przez szwajcarską obronę przeciwlotniczą.

PRZYWRÓCENIE ZACIEMIENIA ŚWIATEŁ W LYONIE

Lyon. — Na mocy rozporządzenia Prefektury z 26 bież. m. wszelkie ulgi, udzielone od chwili podpisania rozejmu, w sprawie używania światła zewnętrznych w lokalach i domach — zostały zniesione.

Wszystkie więc światła zewnętrzne winny być starannie ukryte od zapadnięcia zmroku do następnego rana.

Przywrócono też wszelkie zarządzenie, powzięte w tej samej sprawie w chwili wybuchu wojny.

ROKOWANIA W SPRAWIE UNIWERSYTETU PARYSKIEGO

Paryż. — P. Ripert, Minister Oświaty, udał się do Paryża w celu rokowań z władzami okupacyjnymi o ponowne otwarcie Uniwersytetu paryskiego.

P. Ripert pozostanie kilka dni w stolicy.

NAGŁA ŚMIERĆ EGIPSKIEGO MINISTRA OBRONY KRAJOWEJ

Kairo. — Younis Pacha Saleh, minister Obrony Krajowej Egiptu zmarł nagle na udar serca.

Minister jechał pociągiem z Kairo do Gayum, gdzie w obecności króla Faruka, miał dokonać otwarcia robót publicznych.

Śmierć egipskiego ministra obrony nastąpiła piętnaście dni po śmierci prezesa Rady Ministrów Hassab Sabry, który — jak donosiliśmy — zmarł również nagle na udar serca w chwili, gdy czytywał w parlamencie mowę tronową.

P. Younis Pacha był ministrem tylko 11 dni. Przedtem przez cały czas pracował w administracji.

Liczył on 60 lat.

THAJLAND ATAKUJE CAMBODGE

Vichy. — Ministerstwo Kolonii donosi:

W nocy z 23 na 24 listopada żołnierze Tajlandu próbowali przerzucić most na granicznej rzecze Canstung w celu przedostania się do wioski Poipet, w Cambodze.

15 strzelców pogranicznych odparło trzykrotnie próby napastników.

O godzinie 5:45 nad ranem atak został wznowiony przez ostrzeliwanie strażnicy pogranicznej z karabinów maszynowych.

Rozstrzelanie 64 więźniów politycznych w Rumunii

Bukareszt. — Rozstrzelano 64 więźniów politycznych, którzy znajdowali się w więzieniu wojskowym w Jakiba.

Więźniów tych rozstrzelała grupa legionistów.

Wyrok skazania na śmierć nastąpił przed otwarciem grobu Codreanu.

Kto wydał rozkaz rozstrzelania, dotychczas niewiadomo.

Wśród rozstrzelanych znajduje się general Argeteiano — b. szef rządu rumuńskiego i min. wojny, general Marinesco — minister bezpieczeństwa publicznego i b. prefekt Bukaresztu, general i 2 majorów żandarmerii, którzy wydali rozkaz strzelania do Codreanu i 13 członków Żelaznej Gwardii.

Rozstrzelano również 14 sierżantów żandarmerii, którzy zamordowali założyciela Żelaznej Gwardii.

P. Gigartu, który był ostatnim prezesem Rady ministrów, przed przyściem do władzy gen. Antonesco, został aresztowany.

Gen. Antonesco i p. Sima, oświadczyli swe niezadowolenie z powyższego aktu zemsty ze strony skrajnych żywiołów Żelaznej Gwardii i zapowiedzieli dochodzenia w tej sprawie, celem wykrycia i ukarania winnych.

WALKA Z PIĄTĄ KOLUMNĄ W STANACH ZJEDNOCZONYCH

Waszyngton. — Prezydent Roosevelt zaznaczył, że ma zamiar odbyć naradę z p. Martin Dies, prezesem Komisji dochodzenia w sprawie działalności antyamerykańskiej w Stanach, wysokimi urzędnikami departamentu Stanu i Sprawiedliwości, w celu wyszukania środków do walki z działalnością 5-tej kolumny w Stanach Zjednoczonych.

Prezydent dodał, że chodzi przede wszystkim o nieodpuszczenie do tego, by wytworzyć fabryk, pracujących dla obrony krajowej, mogła być zmniejszona.

Według prasy włoskiej

Bułgaria i Turcja zachowają neutralność

Rzym. — Prasa włoska omawia szczegółowo sprawy bałkańskie i zamieszcza szereg korespondencji z tych krajów.

Przeważa tu opinia, iż Bułgaria nie przystąpi do trójprzymierza, lecz zachowa nadal neutralność, podobnie jak i Turcja.

„Popolo di Roma” pisze, że wizyta w Sofii p. Sobolewa, sekretarza sowieckiego ministerstwa spraw zagranicznych, pozostaje w ścisłym związku ze stanowiskiem Turcji. Dowodzi to również, że rząd sowiecki pragnie uniknąć zwiększenia napięcia stosunków turecko-bułgarskich i w tym celu rozwija akcję pojednawczą w Sofii i w Ankarze.

Inny dziennik rzymski „Messaggero” uważa, że misja p. von Papen wynika z wizyty p. Molotowa w Berlinie. Ma to być

PO ZARZĄDZENIACH TURECKICH BULGARIA ZAPEWNIŁA O SWEJ POKOJOWOŚCI

Sofia. — Tutejsze koła polityczne przynajmniej, iż ogłoszenie stanu oblężenia w niektórych okęgach Turcji, wywarło głębokie wrażenie w Sofii. Podkreśla się tu, iż Bułgaria uczyniła wszystko, co tylko mogłoby wykazać, że jej polityka względem Turcji jest całkowicie pokojowa.

Tak też należy zrozumieć ostatnie rozporządzenie bułgarskiego ministerstwa wojny, dotyczące zwolnienia niektórych roczników rezerwistów.

LIKWIDACJA BEZROBOCIA NA BUKOWINIE

Moskwa. — Jak donoszą pisma sowieckie, biuro pośrednictwa pracy w Czerniowcach zostało zwinęte po 5-miesięcznym urzędowaniu.

Według oficjalnych zapewnień sowieckich dowodzi to całkowitej likwidacji bezrobocia w północnej Bukowinie (przejętej niedawno od Rumunii).

Wiele tysięcy bezrobotnych miało wyjechać z tego okręgu do kopalni i zakładów przemysłowych w głębi Rosji.

Jak wiadomo — w Bessarabii i na Bukowinie przebywało już przed wojną kilkadziesiąt tysięcy naszych wychodźców.

UCZCZENIE PAMIĘCI KOŚCIUSZKI W SZWAJCARII

Genewa. — Osiedli w Szwajcarii Polacy odbyli w ubiegłą niedzielę pielgrzymkę do Solury, ażeby złożyć hołd pamięci Tadeusza Kościuszki. Uroczystość ta zgromadziła zarówno licznych Rodaków z różnych kantonów Szwajcarii, jak i szwajcarskich przyjaciół Polski. W kościele, gdzie znajduje się grobowiec Kościuszki, odbyło się uroczyste nabożeństwo. Następnie wygłoszono szereg przemówień ku czci wielkiego Polaka. Na zakończenie uczestnicy uroczystości udali się do Muzeum Kościuszkowskiego urządzonego w dawnym mieszkaniu Tadeusza Kościuszki.

Listopad

„Listopad dla Polaków niebezpieczna pora” *) W tym miesiącu zazwyczaj nasza nacja chorą. Dlatego w głąb sięgnąwszy Listopada nocy, Musimy szukać źródeł nowej dla nas mocy!

*) Wypisniski.

J. M.

